

Insatser för att fördubbla antalet studenter vid SLU

Beslut

Styrelsen beslutar

att uppdra till rektor att, tillsammans med SLU:s utbildningsorganisation, genomföra ett utvecklingsprojekt för utbildningen med visionen att fördubbla antalet SLU-studenter på grundnivå och avancerad nivå till år 2027 i förhållande till antalet studenter år 2017,

att de medel som anvisats utbildningsnämnden för ändamålet i anslagsfördelningen för 2019 får disponeras under perioden 2019-2020, samt

att uppdra åt rektor att informera styrelsen om den fortsatta processen och dess resultat.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Samhället behöver fler som är utbildade vid SLU. Trots behoven har SLU svårt att fylla sina utbildningsplatser, t.ex. har söktrycket till flera av de ”klassiska” yrkesutbildningarna varit sjunkande under flera år. I den av styrelsen fastställda strategin för 2017-2020 (dnr SLU ua 2015.1.1.1-409) konstateras att för ”SLU:s framtid som universitet är det avgörande att studenter uppfattar såväl lärandemiljön som våra utbildningar som attraktiva”. Inom fokusområde studenter och utbildning är det första delmålet att ”[k]onkurrensen om studieplatser har ökat på alla nivåer och studenterna avspeglar bättre hela samhällets bredd”.

Rekryteringsproblematiken har även uppmärksamats i styrelsens strategiska riskanalyser under en följd av år. I uppföljningen för 2018 (SLU ID: SLU ua 2019.1.1.1-349) konstateras att det finns risk ”att SLU har fortsatt svårt att rekrytera tillräckligt många kvalificerade studenter till vissa utbildningar, vilket leder till att universitetet och samhället tappar kompetens. (...) SLU behöver både öka

och bredda studentrekryteringen av flera skäl: för att få antagning i konkurrens till alla program, för att motverka den könsmässigt sneda fördelningen inom flera av utbildningarna samt för att säkerställa kompetensförsörjningen inom SLU:s ämnesområden på sikt.”

Efter en tillfällig neddragning under åren 2013-2015 återgick SLU:s anslag till en högre nivå 2016. Alltsedan dess har universitetet arbetat för att öka utbildningsvolymen, framför allt genom att utveckla utbildningsutbudet och öka insatserna i studentrekryteringen till befintliga program. Hittills har detta inte gett tillräcklig effekt; SLU:s utbildning har fortsatt att tappa i volym. Antalet helårsstudenter (hst) har minskat successivt under de senaste fem åren. Enligt årsredovisningen för 2018 (SLU ID: SLU ua 2019.1.1.1-350) saknas nästan 800 hst till regeringens mål på totalt 12 000 hst under perioden 2016–2018.

Fördubblingsprojektet

Mot denna bakgrund har SLU inlett ett fördubblingsprojekt som ska öka antalet studenter i grundutbildningen i form av både fler sökande och fler antagna. Olika åtgärder behövs för att utveckla utbildningens innehåll, struktur och genomförande, stärka kvaliteten samt kommunicera SLU och vårt erbjudande ännu bättre i olika sammanhang. SLU behöver skapa mer attraktiva utbildningar – det gäller både att ompröva en del av det befintliga utbudet och skapa nytt. SLU behöver också arbeta vidare för att skapa attraktivare lärar- och forskarkarriärer samt fortsätta utveckla våra campus- och lärmiljöer.

Styrelsen beslutade i samband med anslagsfördelningen för 2019 (SLU ID: SLU ID: SLU ua 2018.1.1.1-3836) att förstärka resurserna till utbildning på grundnivå och avancerad nivå som ”tilldelas utbildningsnämnden för senare fördelning, vilket möjliggör strategiska satsningar utifrån visionen att öka antalet kvalificerade sökande per utbildningsplats samt att fördubbla det totala antalet antagna studenter inom en tioårsperiod.” Medel för strategiska utvecklingsprojekt planeras bl.a. för

- att omforma flertalet av nuvarande, långa yrkesutbildningar (5 år) till ett Bolognaanpassat upplägg med kandidat- och masterprogram (3 + 2 år) och möjliggöra deltagande i dessa utbildningar på flera av SLU:s campus,
- att pröva och vid behov stärka förutsättningarna för att SLU ska kunna utfärda civilingenjörsexamina,
- att utveckla nya kandidatprogram – huvudsakligen på engelska – där studenternas efterfrågan, samhällets behov och SLU:s kompetenser möts; även nya masterprogram planeras,
- att öka möjligheterna att nå andra än SLU:s traditionella studentgrupper,
- förstärkt internationalisering på hemmaplan och hållbar utveckling i alla dess dimensioner,
- pedagogisk utveckling baserad på modern teknik och ett studentcentrerat lärande.

Därutöver planeras en fortsättning med avseende på startbidrag till nya utbildningsmotiverade universitetslektorer. Förstärkning av studentrekryterande insatser kvarstår 2019 på både central nivå och fakultetsnivå.

Färdplanen framåt

SLU:s utbildningsnämnd behandlade den 11 december 2018 (§ 67/18) en färdplan för fördubblingsarbetet (SLU ID: SLU ua 2018.1.1.1-4851). Arbetet med att utveckla färdplanen har bedrivits i en öppen process inom SLU där dialog och medverkan från anställda och studenter har välkomnats i olika former. Många åtgärder kräver mer analys och förankring innan genomförande. Som ett led i detta genomförs interna och externa dialoger och remissbehandling under våren 2019. Utbildningsnämnden har, i samarbete med programnämnderna och i dialog med vicerektor för samverkan, bjudit in ca 100 externa deltagare till rundabordsamtal den 10 april 2019.

SLU:s utbildningsnämnd och programnämnder behandlar olika aspekter av fördubblingsprojektet fortlöpande under året. I detta ingår bl.a. att fördela tillfälligt tillförda resurser. Det tar dock tid att starta och genomföra olika utvecklingsåtgärder. För att kunna utnyttja medlen på ett väl avvägt sätt behöver resurserna kunna disponeras under en tvåårsperiod. SLU:s styrelse kommer att besluta i juni 2019 om eventuella förändringar av programutbudet inför läsåret 2020/21. Fortsatta förändringar förväntas för följande år.

En framtida expansion av utbildningarna, i linje med färdplanen, förutsätter ökade anslag till SLU, vilket styrelsen framhåller i SLU:s budgetunderlag för 2020-2022. I ett första steg görs bedömningen att uppdraget för kommande treårsperiod bör vara 13 500 hst, vilket är en ökning 500 hst per år jämfört med föregående period.

Motiv till beslutet

Fler studenter inom SLU:s ansvarsområden behövs för att Sverige ska klara omställningen från en fossilbaserad ekonomi till en cirkulär och biobaserad ekonomi och en i övrigt hållbar utveckling. Fler utbildade vid SLU behövs för att

- leda framtidens hållbara nyttjande av djur och biologiska naturresurser i såväl svenskt som globalt perspektiv,
- bidra till att målen för svensk livsmedelsstrategi, nationella skogsprogrammet och svensk landsbygdsolitik nås,
- medverka till en hållbar stadsutveckling och till djurs och människors hälsa och livskvalitet,
- förstärka möjligheterna i det livslånga lärandet och
- bidra till att nå FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030.

En ökad utbildningsvolym är också angelägen för SLU som universitet; för att få en bättre balans mellan verksamheterna och ett bredare rekryteringsunderlag för forskarutbildningen inom SLU:s unika ämnen. Fler studenter är även önskvärt för att bättre kunna bära utbildningens fasta kostnader och därmed möjliggöra en ökad andel av resurserna till själva undervisningen. Det i sin tur ger möjlighet för fler lärare att få en större och säkrare finansiering inom utbildningen.

Visionens målsättningar är högt ställda, vilket motiveras av samhällsbehoven och SLU:s egna behov enligt ovan samt nödvändigheten att göra en tydlig kraftsamling för att möta utmaningarna med en liten utbildningsvolym och ett bitvis svagt söktryck.

Beslutets innebörd och bedömda konsekvenser

Visionen för SLU:s utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att fördubbla det totala antalet antagna studenter, attrahera flera kvalificerade sökande per utbildningsplats samt att studenterna speglar mångfalden i Sveriges unga befolkning. Ovan redovisas skäl till att fler utbildade vid SLU behövs.

Åtgärderna i den nämnda färdplanen kan bidra till att uppfylla visionen för SLU:s utbildning och avser såväl nya som befintliga program och kurser, påverkar både förutsättningarna för och genomförandet av utbildningarna samt är avsedda att implementeras på både kortare och längre sikt:

- Nya målgrupper av studenter
- Tydlig utbildningsstruktur
- Nya program och kurser
- Attraktivare lärarkarriärer
- Ny pedagogik och teknik
- Utveckling av lär- och campusmiljöer
- Nya namn på utbildningar
- Nya marknadsföringsstrategier
- Andra insatser för ökad genomströmning

Utvecklingsprocessen drivs av SLU:s utbildningsorganisation som utgörs av utbildningsnämnden, programnämnderna och programstudierektorerna. Arbetet involverar lärare och studenter – både nuvarande och presumtiva – samt externa intressenter. Utvecklingsprocessen behöver pågå under flera år och kommer ge upphov till flera strategiska ställningstaganden och satsningar för att SLU ska kunna nå visionen till sitt 50-årsjubileum 2027.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen efter föredragning av rektor Karin Holmgren. I beredningen av ärendet har även universitetslektor Johan Gaddefors deltagit.

Rolf Brennerfelt

Karin Holmgren

Sändlista

Rektor

Dekaner

Utbildningsnämndens ordförande

Programnämndernas ordförande

Kopia för kännedom

Universitetsdirektör

Avdelningschefer

Överbibliotekarie

Sluss